

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MANUELA CAMPOSA SÁNCHEZ-BORDONE
od 17. listopada 2018.¹

Predmet C-496/17

**Deutsche Post AG
protiv
Hauptzollamt Köln**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Finanzgericht Düsseldorf (Financijski sud u Düsseldorfu, Njemačka))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Prava i obveze osoba s obzirom na carinsko zakonodavstvo – Status ovlaštenoga gospodarskog subjekta – Upitnik – Zaštita osobnih podataka – Porezni identifikacijski broj – Porezna uprava nadležna za razrez poreza na dohodak – Obrada podataka nužna radi poštovanja pravnih obveza – Načelo ograničavanja svrhe obrade osobnih podataka”

1. Njemačka carinska uprava zahtijeva određene osobne podatke upravitelja i zaposlenika poduzeća koja žele dobiti ili zadržati status ovlaštenoga gospodarskog subjekta (u daljnjem tekstu: AEO), na temelju kojeg uživaju povlašteniji tretman u odnosu na ostale uvoznike ili izvoznike.
2. Prethodno pitanje odnosi se na ograničavanje tih zahtjeva pravom Unije, neovisno o tome radi li se isključivo o carinskim pitanjima ili o zaštiti osobnih podataka.

I. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Carinski propisi

a) Carinski zakonik

3. Člankom 38. Uredbe br. 952/2013² predviđa se:

„1. Gospodarski subjekt koji ima poslovni nastan na carinskom području Unije i koji ispunjava kriterije iz članka 39. može podnijeti zahtjev za status ovlaštenoga gospodarskog subjekta.

[...]

¹ Izvorni jezik: španjolski

² Uredba (EU) Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL 2013., L 269, str. 1., ispravci SL 2013., L 287, str. 90., SL 2015., L 70, str. 64. i SL 2016., L 267, str. 2., u daljnjem tekstu: Carinski zakonik)

2. Status ovlaštenoga gospodarskog subjekta sastoji se od sljedećih vrsta odobrenja:

- (a) za ovlaštenoga gospodarskog subjekta za carinsko pojednostavljenje koje omogućuje korisniku odobrenja korištenje određenih pojednostavljenja u skladu s carinskim zakonodavstvom; ili
- (b) za ovlaštenoga gospodarskog subjekta za sigurnost i zaštitu koje omogućuje korisniku odobrenja pojednostavljenja koja se odnose na sigurnost i zaštitu.

[...]"

4. Člankom 39. točkom (a) propisuje se:

„Kriteriji za odobrenje statusa ‚ovlaštenoga gospodarskog subjekta‘ su sljedeći:

- (a) nepostojanje ikakve teške povrede ili ponovljene povrede carinskog zakonodavstva i poreznih pravila, uključujući nepostojanje teških kaznenih djela povezanih s gospodarskim aktivnostima podnositelja zahtjeva;

[...]"

b) *Provedbena uredba (EU) 2015/2447*³

5. U skladu s člankom 24. stavkom 1.:

„[...]"

Ako podnositelj zahtjeva nije fizička osoba, smatra se da je kriterij iz članka 39. točke (a) Zakonika ispunjen ako u protekle tri godine nijedna od sljedećih osoba nije počinila nikakvu tešku povredu ili ponovljene povrede carinskog zakonodavstva i poreznih pravila ili teška kaznena djela povezana s njihovom gospodarskom djelatnosti:

- (a) podnositelj zahtjeva;
- (b) osoba koja je nadležna za podnositelja zahtjeva ili provodi kontrolu nad njegovim upravljanjem;
- (c) zaposlenik nadležan za carinska pitanja podnositelja zahtjeva."

c) *Delegirana uredba (EU) 2016/341*⁴

6. U skladu s člankom 1.:

„1. Ovom Uredbom utvrđuju se prijelazne mjere u pogledu sredstava za razmjenu i pohranu podataka iz članka 278. Zakonika dok elektronički sustavi potrebni za primjenu odredbi Zakonika još nisu operativni.

³ Uredba Komisije od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 (SL 2015., L 343, str. 558., ispravci SL 2016., L 87, str. 35., SL 2017., L 101, str. 196. i SL 2018., L 157, str. 27., u daljnjem tekstu: Provedbena uredba)

⁴ Uredba Komisije od 17. prosinca 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prijelaznih pravila za određene odredbe Carinskog zakonika Unije dok odgovarajući elektronički sustavi još nisu operativni te o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 (SL 2016., L 69, str. 1., ispravci SL 2016., L 101, str. 33., SL 2017., L 101, str. 221. i SL 2017., L 281, str. 34.)

2. Zahtjevi, formati i oznake koji se odnose na podatke, a koje je potrebno primjenjivati u prijelaznim razdobljima utvrđenima ovom Uredbom, Delegiranom uredbom (EU) 2015/2446 te Provedbenom uredbom (EU) 2015/2447 utvrđeni su u prilogima ovoj Uredbi.”

7. Člankom 5. utvrđuje se:

„1. Do datuma nadogradnje sustava AEO-a iz Priloga Provedbenoj odluci 2014/255/EU carinska tijela mogu dopustiti upotrebu drugih sredstava osim tehnika elektroničke obrade podataka za zahtjeve i odluke koji se odnose na AEO ili za sve naknadne događaje koji mogu utjecati na izvorni zahtjev ili odluku.

2. U slučajevima iz stavka 1. ovog članka primjenjuje se sljedeće:

(a) zahtjevi za status AEO-a podnose se na obrascu iz Priloga 6. i

(b) odobrenja statusa AEO-a izdaju se na obrascu iz Priloga 7.”

8. Točka 19. Objašnjenja iz Priloga 6. odnosi se na sadržaj obrasca zahtjeva za status AEO-a:

„Naziv, datum i potpis podnositelja zahtjeva:

potpis: potpisnik bi trebao navesti i svoj službeni položaj. Potpisnik bi uvijek trebao biti osoba koja u cijelosti zastupa podnositelja zahtjeva.

Naziv: naziv i pečat podnositelja zahtjeva.

[...]

8. Imena ključnih upravitelja (generalni direktori, voditelji odjela, menadžeri u računovodstvu, voditelj carinskog odjela itd.). Opis usvojenih postupaka u situaciji kada nadležni zaposlenik nije prisutan, privremeno ili stalno;

9. Imena i položaj osoba u organizaciji podnositelja zahtjeva koje imaju posebno stručno znanje u području carine. Ocjena razine znanja tih osoba u pogledu uporabe informatičke tehnologije u carinskim i komercijalnim postupcima te općim poslovnim pitanjima;

[...]”

2. *Propisi o zaštiti podataka: Uredba (EU) 2016/679*⁵

9. U skladu s člankom 4.:

„Za potrebe ove Uredbe:

1. ‚osobni podaci‘ znači svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi (‚ispitanik‘); pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca;

⁵ Uredba Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL 2016., L 119, str. 1. i ispravak SL 2018., L 127, str. 2., u daljnjem tekstu: Opća uredba o zaštiti podataka)

2. ‚obrada‘ znači svaki postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na osobnim podacima ili na skupovima osobnih podataka, bilo automatiziranim bilo neautomatiziranim sredstvima kao što su prikupljanje, bilježenje, organizacija, strukturiranje, pohrana, prilagodba ili izmjena, pronalaženje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom, širenjem ili stavljanjem na raspolaganje na drugi način, usklađivanje ili kombiniranje, ograničavanje, brisanje ili uništavanje;

[...]”

10. Člankom 5. propisuje se:

„Osobni podaci moraju biti:

- (a) zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika („zakonitost, poštenost i transparentnost”);
- (b) prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama; daljnja obrada u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe, u skladu s člankom 89. stavkom 1. ne smatra se neusklađenom s prvotnim svrhama („ograničavanje svrhe”);
- (c) primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju („smanjenje količine podataka”);

[...]”

11. Člankom 6. određuje se:

„1. Obrada je zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega:

- (a) ispitanik je dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha;

[...]

- (c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade;

[...]

- (e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade;

[...]

2. Države članice mogu zadržati ili uvesti posebne odredbe kako bi se primjena pravila ove Uredbe s obzirom na obradu prilagodila radi usklađivanja sa stavkom 1. točkama (c) i (e) tako da se preciznije odrede posebni zahtjevi za obradu te druge mjere za osiguravanje zakonite i poštene obrade, među ostalim za druge posebne situacije obrade kako je predviđeno u poglavlju IX.

3. Pravna osnova za obradu iz stavka 1. točaka (c) i (e) utvrđuje se u:

- (a) pravu Unije; ili
- (b) pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe.

Svrha obrade određuje se tom pravnom osnovom ili, u pogledu obrade iz stavka 1. točke (e), mora biti nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili izvršavanje službene ovlasti voditelja obrade. [...] Pravom Unije ili pravom države članice mora se ostvariti cilj od javnog interesa te ono mora biti razmjerno zakonitom cilju koji se želi postići.

4. Ako se obrada u svrhu koja je različita od svrhe u koju su podaci prikupljeni ne temelji na privoli ispitanika ili na pravu Unije ili pravu države članice koje predstavlja nužnu i razmjernu mjeru u demokratskom društvu za zaštitu ciljeva iz članka 23. stavka 1., voditelj obrade, s ciljem utvrđivanja je li obrada u drugu svrhu u skladu sa svrhom u koju su osobni podaci prvotno prikupljeni, uzima u obzir, među ostalim:

- (a) svaku vezu između svrha prikupljanja osobnih podataka i svrha namjeravanog nastavka obrade;
- (b) kontekst u kojem su prikupljeni osobni podaci, posebno u pogledu odnosa između ispitanikâ i voditelja obrade;
- (c) prirodu osobnih podataka, osobito činjenicu obrađuju li se posebne kategorije osobnih podataka u skladu s člankom 9. ili osobni podaci koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela u skladu s člankom 10.;
- (d) moguće posljedice namjeravanog nastavka obrade za ispitanike;
- (e) postojanje odgovarajućih zaštitnih mjera, koje mogu uključivati enkripciju ili pseudonimizaciju.”

12. U skladu s člankom 23. stavkom 1. točkom (e):

„Na temelju prava Unije ili prava države članice kojem podliježu voditelj obrade podataka ili izvršitelj obrade zakonskom mjerom može se ograničiti opseg obveza i prava iz članaka od 12. do 22. i članka 34. te članka 5. ako te odredbe odgovaraju pravima i obvezama predviđenima u člancima od 12. do 22., ako se takvim ograničenjem poštuje bit temeljnih prava i sloboda te ono predstavlja nužnu i razmjernu mjeru u demokratskom društvu za zaštitu:

[...]

- (e) drugih važnih ciljeva od općeg javnog interesa Unije ili države članice, osobito važnog gospodarskog ili financijskog interesa Unije ili države članice, što uključuje monetarna, proračunska i porezna pitanja, javno zdravstvo i socijalnu sigurnost;”

B. Nacionalno pravo

1. Abgabenordnung (Porezni zakonik)

13. U verziji koja se primjenjuje na činjenice iz glavnog postupka, člankom 139.a stavkom 1. ističe se:

„Bundeszentralamt für Steuern (Savezni središnji porezni ured) svakom poreznom obvezniku, radi njegove nedvosmislene identifikacije u poreznim postupcima, dodjeljuje jedinstveni doživotni broj (identifikacijski broj), koji porezni obveznik ili treća osoba treba dostaviti poreznim tijelima prilikom svakog preuzimanja, podnošenja prijave ili komunikacije s poreznim tijelima. Sastoji se od niza znamenaka koji se ne može sastaviti ili izvesti iz drugih podataka o poreznom obvezniku; na zadnjem je mjestu kontrolni broj [...]”

14. U skladu s člankom 139.b:

„1. Fizičkoj osobi ne može biti dodijeljeno više od jednog identifikacijskog broja [...].

2. Porezna tijela mogu pribaviti identifikacijski broj i koristiti se njime samo ako im je potreban za ispunjenje njihovih zakonskih obveza ili zakonska odredba izričito dopušta ili nalaže pribavljanje identifikacijskog broja ili korištenje njime. Drugi javni ili privatni subjekti mogu:

1. pribaviti identifikacijski broj ili se koristiti njime samo ako im je potreban za prenošenje podataka između njih i poreznih tijela ili zakonska odredba izričito dopušta ili nalaže pribavljanje identifikacijskog broja ili korištenje njime;

[...]

3. zakonito pribavljenim identifikacijskim brojem poreznog obveznika koristiti se za ispunjavanje svih obveza obavještavanja poreznih tijela, ako se obveza obavještavanja odnosi na istog poreznog obveznika te je pribavljanje identifikacijskog broja i korištenje njime dopušteno prema podstavku 1. [...]

3. Savezni središnji porezni ured o fizičkim osobama pohranjuje sljedeće podatke:

1. identifikacijski broj,

[...]

3. prezime,

4. prijašnja prezimena,

5. osobna imena,

6. doktorsku titulu,

[...]

8. datum i mjesto rođenja,

9. spol,

10. sadašnju ili posljednju poznatu adresu,

11. nadležna porezna tijela,

12. zabranu pristupa podacima u skladu s Bundesmeldegesetzom (Savezni zakon o matičnoj evidenciji građana),

13. datum smrti,

14. datum ulaska i izlaska.

4. Podaci navedeni u stavku 3. pohranjuju se kako bi se:

1. osiguralo da se jednoj osobi dodijeli samo jedan identifikacijski broj i da se jedan identifikacijski broj ne dodijeli više puta,

2. utvrdio identifikacijski broj određenog poreznog obveznika,
3. utvrdilo koja su porezna tijela nadležna za poreznog obveznika,
4. prosljedilo nadležnim tijelima podatke koji se prikupljaju na temelju zakona i međunarodnog prava,
5. omogućilo poreznim tijelima da izvrše svoje zadaće koje su im dodijeljene zakonom.”

2. *Einkommensteuergesetz (Zakon o porezu na dohodak)*

15. Člankom 38. stavcima 1. i 3., u verziji koja je bila primjenjiva u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka, propisuje se:

„1. Što se tiče prihoda od nesamostalnog rada, porez na dohodak naplaćuje se ustezanjem od plaće (porez na plaće), ako plaću isplaćuje poslodavac [...]

[...]

3. Poslodavac će porez na plaće za račun zaposlenika ustegnuti od njegove plaće pri svakoj isplati plaće [...].”

16. Člankom 39. stavcima 1. i 4. određuje se:

„1. Za provedbu ustezanja poreza na plaće na zahtjev zaposlenika određuju se elementi za odbijanje poreza na plaću [...]

[...]

4. Elementi za ustezanje poreza na plaću jesu:

1. porezni razred,
2. broj poreznih olakšica na djecu za porezne razrede od I. do IV.

[...].”

17. U skladu s člankom 39.e:

„1. Savezni središnji porezni ured za svakog zaposlenika načelno automatski određuje porezni razred i broj poreznih olakšica na djecu koja se uzimaju u obzir za porezne razrede od I. do IV. kao elemente za ustezanje poreza na plaću (članak 39. stavak 4. prva rečenica točke 1. i 2.) [...] Kada porezna uprava određuje elemente za ustezanje poreza na plaću u skladu s člankom 39., ona o njima obavještava Savezni središnji porezni ured kako bi poslodavcu omogućila njihovo automatsko preuzimanje.

2. Savezni središnji porezni ured pohranjuje elemente za ustezanje poreza na plaću kako bi poslodavcu omogućio njihovo automatsko preuzimanje, navodeći za svakog poreznog obveznika, osim identifikacijskog broja i podataka iz članka 139.b stavka 3. Poreznog zakonika, sljedeće podatke:

1. pravnu pripadnost vjerskoj zajednici koja naplaćuje porez i datum početka i prestanka članstva,
2. bračno stanje i datum prijave ili promjene bračnog stanja, a kod vjenčanih osoba identifikacijski broj bračnog druga,

3. djecu, s pripadajućim identifikacijskim brojevima,

[...]

4. Zaposlenik mora svakog poslodavca prilikom zasnivanja radnog odnosa u svrhu preuzimanja elemenata za ustezanje poreza na plaću obavijestiti o:

1. identifikacijskom broju i datumu rođenja,

[...]

Prilikom zasnivanja radnog odnosa poslodavac od Bundeszentralamta für Steuern (Savezni središnji porezni ured) daljinskim prijenosom podataka preuzima elektroničke elemente za ustezanje poreza na plaću koji se odnose na zaposlenika te ih unosi u račun za obračun plaća zaposlenika. [...]

[...]”

II. Glavni postupak i prethodno pitanje

18. Deutsche Post bio je korisnik odobrenja carinskih tijela na temelju Uredbe (EEZ) br. 2913/92⁶ i Uredbe (EEZ) br. 2454/93⁷, osobito kao ovlaštenu primatelj i kao ovlaštenu pošiljatelj. Također ostvaruje pravo na zajedničko osiguranje za pojednostavnjenje postupka provoza Unije ili provoza kroz Zajednicu te mu je od početka pune primjenjivosti novog Carinskog zakonika dodijeljeno odobrenje za vođenje prostora za privremeni smještaj.

19. Dopisom od 19. travnja 2017. Glavni carinski ured pozvao je Deutsche Post da prije 19. svibnja 2017. ispuni Upitnik za samoprocjenu, odjeljak I. (Podaci o tvrtki), koji je dostupan na internetu. Navedeni je upitnik sadržavao, među ostalim, sljedeća pitanja:

„1.1.2. Navedite, ako je to primjenjivo na pravni oblik vašeg poduzeća:

[...]

(c) Članove savjetodavnih i nadzornih tijela, navodeći njihovo ime, prezime, datum rođenja, porezni identifikacijski broj i nadležnu poreznu upravu.

1.1.6. Navedite najvažnije upravitelje u poduzeću (izvršni direktor/ica, voditelj/ica odjela, voditelj/ica računovodstva, voditelj/ica odjela za carinske poslove itd.) s pripadajućim pravilima o zastupanju. Potrebno je navesti barem ime, prezime, datum rođenja, porezni identifikacijski broj i nadležnu poreznu upravu.

[...]

1.3.1. Navedite osobe koje su u vašoj organizaciji odgovorne za carinska pitanja ili osobe koje rješavaju carinske stvari (npr. službenik/ca za carinska pitanja, voditelj/ica odjela za carinske poslove) i podatke o njihovim imenima, prezimenima, datumima rođenja, poreznim identifikacijskim brojevima, nadležnim poreznim upravama te položaju unutar organizacije.”

6 Uredba Vijeća od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1992., L 302, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.)

7 Uredba Komisije od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe br. 2913/92 (SL 1993., L 253, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 1., str. 3.)

20. Glavni carinski ured upozorio je Deutsche Post da bez njegove uske suradnje neće biti moguće utvrditi ispunjava li uvjete za odobrenje u skladu s Carinskim zakonikom. Upozorio ga je i da će opozvati trajna odobrenja ako ne bude surađivao ili ispunjavao navedene uvjete.

21. Deutsche Post je pred sudom koji je uputio zahtjev podnio tužbu u kojoj je osporavao obvezu da (Glavnom carinskom uredu) dostavi porezne identifikacijske brojeve (u daljnjem tekstu: porezni broj) osoba navedenih u Upitniku za samoprocjenu kao i podatke o njihovim nadležnim poreznim upravama. Tražio je od suda da utvrdi da nije obavezan ispuniti taj dio Upitnika.

22. Deutsche Post je u prilog svojoj tužbi tvrdio:

- Da su se ta pitanja odnosila na velik broj osoba iz njegova društva te zbog zaštite podataka nije na njih mogao odgovoriti, s obzirom na to da se neki od njegovih zaposlenika nisu složili s time da dostavi njihove podatke. Osim toga, točka 1.1.2. podtočka (c) i točke 1.1.6. i 1.3.1. odnosile su se na veći broj osoba nego članak 24. stavak 1. drugi podstavak točke (b) i (c) Provedbene uredbe.
- Da su okolnosti poreza na dohodak njegovih zaposlenika nevažne za ocjenu pitanja jesu li počinjene teške ili ponovljene povrede carinskog zakonodavstva i poreznih pravila ili teška kaznena djela povezana s njihovom gospodarskom djelatnosti. Prikupljanje poreznih brojeva nije ni nužno ni primjereno za utvrđivanje pouzdanosti tih osoba u pogledu carinskog prava.

23. Glavni carinski ured nije se slagao s argumentima društva Deutsche Post te je naveo da je upit o poreznim brojevima nužan radi nedvojbene identifikacije dotičnih osoba u okviru upita podnesenog poreznim upravama. Razmjena informacija ponajprije je predviđena kada porezne uprave imaju saznanja o teškim ili ponovljenim povredama poreznih pravila. Ovdje se ne uzimaju u obzir završeni kazneni postupci ni postupci određivanja novčanih kazni. Ponavljane povrede poreznih pravila uzimaju se u obzir samo u slučaju učestalosti koja više nije razmjerna načinu i opsegu poslovne aktivnosti podnositelja zahtjeva.

24. Prema mišljenju (Glavnog carinskog ureda), krug osoba na koje se odnose pitanja odgovara članku 24. stavku 1. drugom podstavku Provedbene uredbe i Smjernicama Komisije za ovlaštene gospodarske subjekte. Taj ured u svakom slučaju zasebno na temelju rizika utvrđuje za koje će se osobe konkretno provesti razmjena informacija s poreznim upravama. Što se tiče osoba koje rješavaju carinske stvari, Upitnik se kod većih odjela za carinske poslove ograničava na upravitelje i osobe na vodećim položajima.

25. Finanzgericht Düsseldorf (Financijski sud u Düsseldorfu, Njemačka) dvoji o tome je li uvid u tražene osobne podatke (porezni brojevi i porezne uprave nadležne za naplatu poreza na dohodak osoba navedenih u točki 1.1.2. podtočki (c) te točkama 1.1.6. i 1.3.1. Upitnika) zakonita obrada navedenih podataka u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka i člankom 8. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

26. Također dvoji je li nužan uvid u osobne podatke tužiteljevih zaposlenika i članova nadzornog odbora prikupljene radi naplate poreza na dohodak, s obzirom na to da nisu izravno povezani s utvrđivanjem pouzdanosti tih osoba u pogledu carinskog prava ni s gospodarskim aktivnostima društva Deutsche Post.

27. U tim je okolnostima taj sud odlučio Sudu uputiti sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članak 24. stavak 1. drugi podstavak Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije tumačiti na način da se njime carinskim tijelima dopušta da od podnositelja zahtjeva traže da ih obavijesti o poreznim identifikacijskim brojevima koje je izdao njemački Savezni središnji porezni ured u svrhu naplate

poreza na dohodak i o poreznim upravama nadležnima za razrez poreza na dohodak članova nadzornog odbora podnositelja zahtjeva, njegovih članova uprave, voditelja odjela, voditelja računovodstva, voditelja carinskog odjela kao i osoba odgovornih za carinska pitanja i osoba koje rješavaju carinske stvari?”

28. Pisana očitovanja podnijeli su Deutsche Post, Glavni carinski ured, španjolska, mađarska i talijanska vlada te Komisija. Na raspravi održanoj 5. srpnja 2018. sudjelovali su Deutsche Post, Glavni carinski ured i Komisija.

III. Odgovor na prethodno pitanje

29. Prije analize merituma, treba razjasniti koja su pravila Unije o zaštiti osobnih podataka primjenjiva na ovaj predmet.

30. Zahtjev za dostavu podataka poslan je društvu Deutsche Post 19. travnja 2017., odnosno prije datuma stupanja na snagu Opće uredbe o zaštiti podataka (25. svibnja 2018.). Tada je na snazi bila Direktiva 95/46/EZ⁸, unatoč tomu što sud koji je uputio zahtjev i stranke u prethodnom postupku, osim Komisije, smatraju da se primjenjuje navedena uredba.

31. Objašnjenje za tu očitu nepravilnost može se pronaći u prirodi nacionalnog postupka. Kao što je to pojašnjeno na raspravi, Deutsche Post nije podnio tužbu za poništenje (*Anfechtungsklage*), koju bi sud trebao razmotriti u skladu s propisima na snazi u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka, nego deklaratornu tužbu (*Feststellungsklage*)⁹, o kojoj treba odlučiti u skladu s pravnom situacijom koja je na snazi u vrijeme rasprave i izreke.

32. Na sudu koji je uputio zahtjev jest da protumači svoje nacionalno postupovno pravo, o kojem Sud ne odlučuje. Stoga, ako na temelju unutarnjih pravila smatra da o sporu treba odlučivati *ratione temporis* u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka, a ne s Direktivom 95/46, Sud treba tumačiti Uredbu, a ne Direktivu¹⁰.

33. Prethodnim pitanjem traži se tumačenje, a ne eventualno proglašenje nevaljanosti članka 24. stavka 1. Provedbene uredbe te se u svrhu tog tumačenja trebaju uzeti u obzir Opća uredba o zaštiti podataka i članci 7. i 8. Povelje¹¹. Ponavljam da sud koji je uputio zahtjev nije pretpostavio moguću nevaljanost tog članka, u kojem se samo utvrđuju uvjeti za odobrenje statusa AEO-a te koji sam po sebi ne zahtijeva od treće osobe ni prijenos ni obradu osobnih podataka.

⁸ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL 1995., L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 7., str. 88.)

⁹ U skladu s točkom 5. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, „podnositelj zahtjeva traži da se utvrdi da [...]”.

¹⁰ U svakom slučaju, rješenje se ne bi bitno promijenilo primjenom jedne ili druge, s obzirom na to da Opća uredba o zaštiti podataka velikim dijelom preuzima sadržaj Direktive 95/46, koju zamjenjuje.

¹¹ Sud je već presudio „da se odredbe Direktive 95/46, koje uređuju obradu osobnih podataka koja može povrijediti temeljne slobode i osobito pravo na privatnost, nužno moraju tumačiti u svjetlu temeljnih prava koja su zajamčena Poveljom” (presude od 6. listopada 2015., Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, t. 38. i od 9. ožujka 2017., Manni, C-398/15, EU:C:2017:197, t. 39.).

A. Tumačenje članka 24. Provedbene uredbe

34. Statusom AEO-a dodjeljuju se prednosti¹² gospodarskim subjektima koji se u okviru svojih carinskih postupaka smatraju pouzdanima na cijelom području Unije (članak 5. točka 5. Carinskog zakonika). Među navedenim prednostima ističe se, u skladu s člankom 38. stavkom 6. istog zakonika, povlašteniji tretman u odnosu na ostale gospodarske subjekte u pogledu carinskih provjera. Ovisno o vrsti izdanog odobrenja, AEO rjeđe je podvrgnut fizičkim provjerama i onima koje se temelje na ispravama.

35. Budući da AEO-i trebaju imati dokazanu pouzdanost i ugled, taj se status odobrava ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 39. Carinskog zakonika¹³, i to najprije:

- poštovanje carinskog zakonodavstva kao i poreznih pravila te osobito nepostojanje teških kaznenih djela povezanih s gospodarskim aktivnostima podnositelja zahtjeva;
- dokazivanje podnositelja zahtjeva visoke razine kontrole vlastitih djelovanja i protoka robe kroz sustav upravljanja trgovinskim i, ako je potrebno, transportnim evidencijama koji omogućuje odgovarajuće carinske provjere;
- dokazana financijska solventnost i,
- ovisno o vrsti statusa AEO-a, praktični standardi za osposobljenost ili stručne kvalifikacije koje su izravno povezane s aktivnostima koje se obavljaju (AEOC) ili odgovarajući standardi za jamčenje sigurnosti (AEOS).

36. Ti se uvjeti primjenjuju na sve subjekte koji podnose zahtjev za status AEO-a, bez obzira na to jesu li pravne ili fizičke osobe. U ovom slučaju, s obzirom na to da je Deutsche Post pravna osoba, zahtjev da osoba nije počinila nikakvu tešku povredu ili ponovljene povrede carinskog zakonodavstva i poreznih pravila ili teška kaznena djela povezana sa svojom gospodarskom djelatnosti odnosi se na neke od njegovih zaposlenika (zaposlenike na najvažnijim položajima koji se navode u nastavku)¹⁴. Tako je utvrđeno u članku 24. Provedbene uredbe, odnosno odredbi donesenoj u skladu s člankom 39. točkom (a) Carinskog zakonika¹⁵.

37. Iz tih prigovora treba izuzeti, u skladu s člankom 24. Provedbene uredbe, „osob[u] koja je nadležna za podnositelja zahtjeva ili provodi kontrolu nad njegovim upravljanjem” i „zaposlenik[a] nadlež[nog] za carinska pitanja podnositelja zahtjeva”¹⁶.

38. Člankom 24. Provedbene uredbe određuju se granice koje carinska tijela ne smiju prijeći u svojim zahtjevima za dostavu informacija u pogledu kruga osoba koje provjeravaju. Carinska tijela također trebaju poštovati taj članak u skladu sa svrhom koja se treba postići prikupljanjem podataka o navedenim osobama.

12 Među njima ističu se sljedeće prednosti: lakši pristup pojednostavnjenim carinskim postupcima, prethodna obavijest o provedbi carinskog nadzora, manji broj fizičkih provjera i provjera koje se temelje na ispravama u odnosu na ostale gospodarske subjekte u pogledu carinskog nadzora, davanje prednosti pošiljkama odabranima za provjeru, mogućnost odabira mjesta provjere i „neizravne” prednosti koje se izričito ne odražavaju u carinskom zakonodavstvu, ali koje mogu imati vrlo pozitivan učinak na opće poslovanje AEO-a. Činjenica da AEO ispunjava kriterije zaštite i sigurnosti znači da jamči sigurnost i zaštitu u lancu nabave.

13 U skladu s člankom 38. stavkom 4. Carinskog zakonika, carinska tijela svih država članica priznaju status AEO-a koji je dodijelila neka država članica.

14 Smatram da, osim zaposlenika, i samo poduzeće koje je podnositelj zahtjeva treba ispunjavati iste zahtjeve.

15 Člankom 41. prvim stavkom Carinskog zakonika određuje se da „Komisija putem provedbenih akata donosi načine za primjenu kriterija iz članka 39.”.

16 Člankom 5. Delegirane uredbe 2016/341 propisuje se da se zahtjevi za status AEO-a podnose na obrascu iz Priloga 6. U točki 19. napomena s objašnjenjima iz tog priloga navedeno je da obrazac treba sadržavati potpis osobe koja u cijelosti zastupa podnositelja zahtjeva, njezin službeni položaj, naziv i pečat. Osim toga, podnositelj treba dostaviti, među ostalim, sljedeće podatke: „Imena ključnih upravitelja (generalni direktori, voditelji odjela, menadžeri u računovodstvu, voditelj carinskog odjela itd.). Opis usvojenih postupaka u situaciji kada nadležni zaposlenik nije prisutan, privremeno ili stalno”.

1. Fizičke osobe koje se provjeravaju prije dodjele statusa AEO-a pravnoj osobi

39. Prema logici članka 24. Provedbene uredbe, prilikom dodjele¹⁷ statusa AEO-a carinska tijela trebaju raspolagati određenim podacima o ključnim odgovornim osobama u poduzećima, kao i o fizičkim osobama koje upravljaju aktivnostima povezanim s carinom¹⁸.

40. Sadržaj članka 24. Provedbene uredbe jest ograničavajući: u njemu se navodi isključivo *osoba* koja je nadležna (za subjekt koji podnosi zahtjev za status AEO-a) ili provodi kontrolu nad njegovim upravljanjem te *zaposlenik* odgovoran za carinska pitanja. U odredbi se upotrebljava jednina, tako da se nalaže njezino strogo tumačenje koje se također temelji na činjenici da su podaci koji se dostavljaju osobni podaci. Pravilom sekundarnog prava koje je hijerarhijski uvjetovano člankom 24. Provedbene uredbe, poput Priloga VI. Delegiranoj uredbi 2016/341, ne može se proširiti njegovo subjektivno područje primjene.

41. Stoga carinska tijela mogu prikupljati osobne podatke samo:

- o osobi odgovornoj za poduzeće koje je podnositelj zahtjeva za status AEO-a, koja je obično osoba s izvršnim upravljačkim ovlastima¹⁹,
- o osobi nadležnoj za carinska pitanja u navedenom poduzeću. Navedeno strogo tumačenje primjenjivo je na ovaj slučaj te se njime pretpostavlja da se mogu tražiti samo osobni podaci potonje osobe odgovorne za aktivnosti poduzeća povezane s carinom.

42. Polazeći od te pretpostavke, slažem se s mišljenjem suda koji je uputio zahtjev, koji smatra da zahtjev za dostavu osobnih podataka o članovima savjetodavnih i nadzornih tijela nekog poduzeća nije u skladu s člankom 24. Provedbene uredbe. Slijedom navedenog, u toj odredbi nema pravne osnove za traženje podataka o voditeljima drugih odjela i voditeljima računovodstva, osim ako te osobe imaju i ovlasti za donošenje konačnih odluka u poduzeću ili se u njemu bave carinskim pitanjima.

2. Informacije i podaci koje mogu tražiti carinska tijela

43. Kao što sam to već naveo, u skladu s člankom 24. Provedbene uredbe, mogu se prikupljati samo podaci nužni za provjeru nepostojanja „tešk[e] povred[e] ili ponovljene povrede carinskog zakonodavstva i poreznih pravila” te nepostojanja „tešk[ih] kaznen[ih] djela povezan[ih] s njihovom gospodarskom djelatnosti”.

44. To je stoga jedina svrha kojom se carinska tijela prilikom prikupljanja podataka trebaju voditi. Međutim, u toj odredbi nije točno određeno koja je vrsta podataka primjerena za postizanje tog cilja; na državama je članicama da ih utvrde, pod pretpostavkom da su ti podaci isključivo oni koji su *nužni* za utvrđivanje (ne)postojanja ponašanja koje utječe na pouzdanost ključnih odgovornih osoba u poduzeću.

¹⁷ Radi pojednostavnjenja, u nastavku ću se osvrnuti isključivo na dodjelu statusa AEO-a, ali zaključci se mogu primijeniti i na zadržavanje tog statusa.

¹⁸ Vidjeti Smjernice Europske komisije za ovlaštene gospodarske subjekte, TAXUD/B2/047/2011-REV6, od 11. ožujka 2016., str. 126. i 127., u kojima se utvrđuju podaci koje poduzeća trebaju navesti u upitnicima za samoprocjenu statusa AEO-a.

¹⁹ Kad bi ta upravljačka funkcija bila skupna, zahtjev za dostavu podataka mogao bi se logično odnositi na sve osobe koje obavljaju tu funkciju u okviru tog skupnog upravljanja.

45. U svrhu provjere potrebnog integriteta prethodno navedenih zaposlenika u poduzeću koje je kandidat za status AEO-a, kojim bi carinskoj upravi dokazali da mogu u njih imati povjerenje, članak 24. Provedbene uredbe upućuje na tri kategorije povreda:

- „[T]eške povrede ili ponovljene povrede carinskog zakonodavstva”. „Carinsko zakonodavstvo” definirano je u članku 5. točki 2. Carinskog zakonika²⁰. Budući da upravo carinska uprava upravlja primjenom tog pravnog okvira, načelno sama po sebi već raspolaže dostatnim podacima. Glavni carinski ured potvrđuje da ima izravan pristup savezним bazama podataka koje sadržavaju informacije o carinskim prekršajima ili prekršajima povezanim s gospodarskom djelatnosti poduzeća.
- „[T]ešk[e] povred[e] ili ponovljene povrede [...] poreznih pravila”, izraz koji obuhvaća, kao što to ističe Komisija, cijeli niz poreza²¹. U pogledu te druge kategorije carinska tijela trebaju od trećih osoba pribaviti nužne informacije kako bi bila sigurna da zaposlenici poduzeća koje je kandidat za status AEO-a nisu kažnjavani zbog navedenih kaznenih djela.
- „[T]eška kaznena djela povezana s njihovom gospodarskom djelatnosti” jest izraz koji, kao što to tvrdi Komisija, obuhvaća kaznena djela koja, ako su ih počinili neki od ključnih upravitelja poduzeća, ozbiljno štete reputaciji i ugledu poduzeća u pogledu upravljanja carinskim pitanjima²². Ponavljam da se radi o povredama koje obično nisu evidentirane u arhivima carinskih tijela.

46. Kakve podatke smiju prikupljati carinska tijela, u skladu s člankom 24. Provedbene uredbe, kako bi prilikom dodjele statusa AEO-a otkrila da su počinjene te povrede?

47. Glavni carinski ured tvrdi da su mu potrebni porezni brojevi i podaci o poreznim upravama upraviteljâ i zaposlenikâ društva Deutsche Post koji provode nadzor nad upravljanjem carinskim pitanjima u poduzeću. Tvrdi da samo tako može utvrditi jesu li te osobe počinile teške povrede ili ponovljene povrede poreznog zakonodavstva, s obzirom na to da u Njemačkoj mnogim porezima upravljaju regionalna tijela. Porezni broj osnovni je podatak na temelju kojeg bi se od tih tijela točno tražile potrebne informacije o tim osobama.

48. Suprotno tomu, Deutsche Post tvrdi da su okolnosti poreza na dohodak njegovih zaposlenika nevažne za ocjenu pitanja jesu li počinjene teške ili ponovljene povrede poreznih pravila. Stoga priopćavanje njihovih poreznih brojeva nije nužno ni primjereno za utvrđivanje pouzdanosti tih osoba u upravljanju carinskim pitanjima.

49. Iz pisanih očitovanja i objašnjenja iznesenih na raspravi proizlazi da je porezni broj osobni identifikator koji se upotrebljava u raznovrsnim poslovima između fizičkih osoba i njemačke porezne uprave. Dogovoreno je da se najprije upotrebljava za upravljanje porezom na dohodak, čime se pojašnjava njegova povezanost s podacima o poreznim upravama nadležnima za njegov obračun u glavnom postupku.

20 Znači „skup zakona koji se sastoji od sljedećeg: (a) Zakonika i odredbi koje ga dopunjuju ili provode i donesene su na razini Unije ili na nacionalnoj razini; (b) Zajedničke carinske tarife; (c) propisa koji uspostavljaju sustav Unije za oslobodenje od carina i (d) međunarodnih sporazuma koji sadrže carinske odredbe, u mjeri u kojoj se primjenjuju u Uniji”.

21 Među ostalim, poreze na promet roba i usluga, koji su izravno povezani s gospodarskim aktivnostima podnositelja zahtjeva (kao što je, primjerice, PDV), posebne poreze i poreze koji se odnose na oporezivanje dobiti poduzeća.

22 U Smjernicama Europske komisije za ovlaštene gospodarske subjekte, TAXUD/B2/047/2011-REV6, od 11. ožujka 2016., str. 37., navedena su kaznena djela poput lažnog stečaja (insolventnosti), bilo koja vrsta povrede zdravstvenog zakonodavstva, povrede zakonodavstva o zaštiti okoliša, poput nezakonitog prekograničnog prometa opasnog otpada, prijevare u pogledu proizvoda i tehnologije s dvojnomo namjenom, sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji, mito i korupcija, kiberkriminalitet, pranje novca, izravno ili neizravno sudjelovanje u terorističkim aktivnostima, izravno ili neizravno sudjelovanje u promicanju ili podupiranju nezakonite migracije u EU-u.

50. Tumačenje njemačkog prava nije na Sudu, nego na sudu koji je uputio zahtjev. Potonji tvrdi da se porezni brojevi koje je zaposlenicima društva Deutsche Post dodijelio Savezni središnji porezni ured (članak 139.a stavak 1. prva rečenica Poreznog zakonika) mogu prikupiti i pohraniti samo u svrhu naplate poreza na dohodak u obliku ustezanja poreza na plaće (članak 39.e stavak 4. prvi podstavak točka 1. Zakona o porezu na dohodak).

51. Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, osobni podaci zaposlenikâ društva Deutsche Post, prikupljeni u već navedenu svrhu, nisu izravno povezani s gospodarskim aktivnostima tog društva pa stoga nisu relevantni za utvrđivanje pouzdanosti tih osoba u carinske svrhe²³.

52. Međutim, smatram da, s gledišta carinskog zakonodavstva, njemačku upravu ništa ne sprečava da traži porezni broj (i podatke o upravi nadležnoj za naplatu poreza na dohodak) upravitelja i osobe nadležne za carinska pitanja u poduzeću koje nastoji dobiti status AEO-a. Ne dovodeći u pitanje ono što ću iznijeti u nastavku o zaštiti tih osobnih podataka, njihova evidencija može poslužiti za provjeru da te osobe nisu počinile nikakvu povredu.

53. Argumentacija suda koji je uputio zahtjev može biti relevantna u slučaju kad postoje odstupanja (na koja, čini se, upućuje) između informacija dobivenih na temelju poreznog broja, koje se nužno odnose na fizičke osobe, i aktivnosti poduzeća. Tom se provjerom upravo nastoji utvrditi jesu li obje fizičke osobe koje obavljaju važne funkcije u subjektu koji je kandidat za status AEO-a u posljednje tri godine *samostalno* djelovale (one, a ne poduzeće) na način da nisu pouzdane te, ako se utvrdi da su u prošlosti bile kažnjavane, takoreći *narušile* poštenost subjekta u kojem upravljaju općim poslovanjem ili carinskim poslovima.

B. Članak 24. Provedbene uredbe i propisi Unije o zaštiti osobnih podataka

54. Poput drugih sličnih poreznih podataka koje je Sud tako kvalificirao²⁴, porezni broj osobni je podatak u smislu članka 4. stavka 1. Opće uredbe o zaštiti podataka, odnosno podatak koji se odnosi na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi²⁵.

55. Zbog saveznog uređenja njemačkog poreznog sustava, navođenje poreznih uprava nadležnih za razrez poreza na dohodak određene osobe u zahtjevu za prethodnu odluku usko je povezano s poreznim brojem. U tim okolnostima porezni podatak o pojedincu čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi može se smatrati akcesornim.

56. Kao što to ističe sud koji je uputio zahtjev, automatiziranim preuzimanjem poreznog broja omogućava se pristup osobito osjetljivim informacijama²⁶. Stoga uprava raspolaže instrumentima koji omogućavaju utvrđivanje identiteta osobe koja je nositelj i pristup određenim informacijama o njezinu privatnom i obiteljskom životu.

57. Aktivnosti koje se provode nad poreznim brojem u okviru poslova između carinske uprave i kandidata za status AEO-a mogu se smatrati prikupljanjem ili otkrivanjem prijenosom. U obama slučajevima dolazi do obrade podataka u smislu članka 4. stavka 2. Uredbe za zaštitu podataka. Njemačka carinska uprava prikuplja porezne brojeve te ih uređuje i upotrebljava kako bi od nadležnih

23 Odluka kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, t. 16.

24 Presude od 1. listopada 2015., Bara i dr. (C-201/14, EU:C:2015:638), t. 29. i od 27. rujna 2017., Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725), t. 41.

25 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, pravo na poštovanje privatnog života s obzirom na obradu osobnih podataka odnosi se na svaku informaciju o fizičkoj osobi čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi (presude od 9. studenoga 2010., Volker und Markus Schecke i Eifert, C-92/09 i C-93/09, EU:C:2010:662, t. 52. i od 17. listopada 2013., Schwartz, C-291/12, EU:C:2013:670, t. 26.).

26 Među ostalim, u skladu s odlukom kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, pristup informacijama o pravnoj pripadnosti vjerskoj zajednici koja naplaćuje porez, datumu početka i prestanka članstva, bračnom stanju i datumu prijave ili promjene bračnog stanja, eventualno poreznom broju bračnog druga i djece zaposlenika, kad se radi o poreznim olakšicama na djecu.

poreznih uprava mogla tražiti informacije o mogućim teškim povredama ili ponovljenim povredama poreznog zakonodavstva koje su počinile dotične osobe. Sâmo prikupljanje takvih podataka podrazumijeva njihovu obradu, što se u najvećoj mjeri odnosi na njihovo uređivanje i kasniju upotrebu radi pristupa podacima o tim osobama²⁷.

58. Sud je isto tako smatrao da se radi o obradi podataka kad se podaci prenose od jednog do drugog javnog tijela²⁸ te kad zaposlenik dostavi osobne podatke nekom nacionalnom tijelu²⁹. Stoga je prijenos osobnih podataka upraviteljâ i zaposlenikâ Glavnom carinskom uredu koji je izvršilo društvo Deutsche Post „obrada podataka” u smislu Opće uredbe o zaštiti podataka.

59. Člankom 5. stavkom 1. točkom (b) Opće uredbe o zaštiti podataka kao temeljno načelo obrade navodi se načelo ograničavanja svrhe, prema kojem „[o]sobni podaci moraju biti [...] prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama”³⁰.

60. Stoga je potrebno odlučiti je li činjenica da njemačka carinska tijela upotrebljavaju porezne brojeve upraviteljâ i osoba nadležnih za carinska pitanja u društvu Deutsche Post zatražene od potonjeg subjekta u skladu s ciljem prikupljanja tih osobnih podataka koji se nastoji postići unutarnjim zakonodavstvom.

61. Sud koji je uputio zahtjev izražava dvojbe u tom pogledu³¹ i smatra da ne postoji izravna veza između poreznih brojeva i poreznih uprava nadležnih za razrez poreza na dohodak upraviteljâ i zaposlenikâ te aktivnosti društva Deutsche Post povezanih s carinom. Kao što je to istaknuto na raspravi i kao što sam to ranije pojasnio, njemačkim se pravom predviđa upotreba tih poreznih podataka najprije, ali ne i isključivo tijekom radnog odnosa zasnovanog između poslodavca i zaposlenika za potrebe naplate poreza na dohodak.

62. Naime, porezni brojevi (i dodatno navođenje poreznih uprava nadležnih za razrez poreza na dohodak) osobni su podaci koji nisu namijenjeni njihovoj upotrebi u okviru poslovanja između poduzetnika i njemačke carinske uprave radi pribavljanja ili zadržavanja statusa AEO-a. Stoga se radi o obradi osobnih podataka koja načelno nije u skladu sa svrhom u koju su prikupljeni, što je protivno pravilu iz članka 5. stavka 1. točke (b) Opće uredbe o zaštiti podataka.

63. Međutim, obrada osobnih podataka ove vrste mogla bi se obrazložiti. Primjerice, bilo bi dovoljno da dotične fizičke osobe daju privolu u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (a) Opće uredbe o zaštiti podataka. No, budući da je u spisu predmeta navedeno da se zaposlenici društva Deutsche Post protive toj obradi, to se rješenje ne može primijeniti.

27 U presudi od 27. rujna 2017., Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725), t. 34. Sud je smatrao da je „obrada podataka” uključivanje imena, nacionalnog identifikacijskog broja i poreznog identifikacijskog broja osoba koje obavljaju fiktivne upravljačke funkcije u evidenciju. Tu su evidenciju uspostavili Financijsko ravnateljstvo i Ured za borbu protiv financijskog kriminaliteta Republike Slovačke, a njezino uspostavljanje kao i upotreba podataka od različitih poreznih tijela znače obradu podataka.

28 Presuda od 1. listopada 2015., Bara i dr. (C-201/14, EU:C:2015:638), t. 29.

29 „Poslodavčevo prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, obavljanje uvida i uporaba takvih podataka kao i njihov prijenos nadležnim nacionalnim tijelima radi nadzora radnih uvjeta smatraju se stoga ‚obradom osobnih podataka’ u smislu članka 2. točke (b) Direktive 95/46” (moje isticanje) (presuda od 30. svibnja 2013., Worten, C-342/12, EU:C:2013:355, t. 20.).

30 U tom se članku navodi i da „daljnja obrada u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe, u skladu s člankom 89. stavkom 1. ne smatra se neusklađenom s prvotnim svrhama („ograničavanje svrhe”).

31 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, „porezni identifikacijski brojevi koje je tužiteljevima zaposlenicima dodijelio Savezni središnji porezni ured (članak 139.a stavak 1. prva rečenica Poreznog zakonika) mogu se prikupljati i pohranjivati samo u svrhu naplate poreza na dohodak u obliku ustezanja poreza na plaće (članak 39.e stavak 4. prvi podstavak točka 1. Zakona o porezu na dohodak). Osobni podaci tužiteljevih zaposlenika koji su u tu svrhu prikupljeni stoga nisu ni u kakvoj izravnoj vezi sa samom ocjenom njihove pouzdanosti u pogledu carinskog prava. Osobni podaci tužiteljevih zaposlenika koji su prikupljeni u svrhu naplate poreza na dohodak ustezanjem poreza na plaće osobito nemaju nikakve veze s gospodarskom aktivnošću samog tužitelja.”

64. Druga moguća obrazloženja navedena su u članku 6. stavku 1.³², na temelju kojeg je obrada podataka zakonita ako je nužna „radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade” (točka (c)) ili „za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade” (točka (e))³³. U obama slučajevima člankom 6. stavkom 3. Opće uredbe o zaštiti podataka propisuje se da se pravna osnova za obradu utvrđuje u pravu Unije ili pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe.

65. Zakonitost zahtjeva i obrade osobnih podataka koje carinska uprava dostavlja društvu Deutsche Post temelji se na pravnoj obvezi³⁴ koja se nalaže toj upravi da provjeri da se status AEO-a dodjeljuje samo poduzećima čiji upravitelji i osobe nadležne za carinska pitanja nisu počinili ranije spomenute povrede. Ta pravna obveza u konačnici proizlazi iz članka 24. Provedbene uredbe. Stoga smatram da navedeno obrazloženje proizlazi iz članka 6. stavka 1. točke (c) Opće uredbe o zaštiti podataka.

66. Zakonitost obrade poreznih brojeva upravitelja i osobe nadležne za carinska pitanja u nekom poduzeću u svrhu dodjele statusa AEO-a može se temeljiti i na „izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade” (članak 6. stavak 1. točka (e) Opće uredbe o zaštiti podataka)³⁵, s obzirom na to da je ta obrada nužna kako bi carinska uprava izvršavala javne ovlasti koje su joj dodijeljene radi kontrole poduzeća sa statusom AEO-a. Taj status pretpostavlja određeno *delegiranje* zadaća carinskog nadzora u korist AEO-a, što se protivi širokoj ovlasti uprave za provjeru i nadzor njihove pouzdanosti.

67. Zahtjev i obrada podataka na koje se odnosi spor, koji su zakoniti jer se temelje na članku 6. stavku 1. točkama (c) i (e), mogu dovesti do određenih ograničenja prava koja se člancima 12. do 22. Opće uredbe o zaštiti podataka dodjeljuju osobama čiji se osobni podaci obrađuju. Na sudu koji je uputio zahtjev jest da utvrdi ograničava li Glavni carinski ured obradom tih podataka neko od tih prava dotičnih osoba, primjerice, pravo na pristup, ispravak, brisanje ili prigovor.

68. Ta se ograničenja, ako postoje, mogu opravdati nekim od „važnih ciljeva od općeg javnog interesa Unije ili države članice, osobito važnog gospodarskog ili financijskog interesa Unije ili države članice, što uključuje monetarna, proračunska i porezna pitanja, javno zdravstvo i socijalnu sigurnost” (članak 23. stavak 1. točka (c)). Mjera kojom se propisuju ograničenja treba, osim toga, poštovati „bit temeljnih prava i sloboda” te treba biti „nužn[a] i razmjern[a] [...] u demokratskom društvu”³⁶.

69. Prema mojem mišljenju, svrha osiguravanja pouzdanosti upravitelja i osobe nadležne za carinska pitanja u nekom poduzeću u pogledu carinskog prava u svrhu dodjele statusa AEO-a odgovara cilju od općeg javnog interesa Unije ili Njemačke Države s gospodarskog, poreznog i proračunskog gledišta. Provjera pouzdanosti AEO-a pridonosi naplati carinskih pristojbi, koje su jedno od vlastitih sredstava Unije, a koje uplaćuju države članice i koje se prenose u proračun Unije nakon odvajanja određenog postotka za administrativno upravljanje.

32 Valja podsjetiti i na to da iz cilja osiguranja jednake razine zaštite u svim državama članicama koji se želi ostvariti Direktivom 95/46 proizlazi da se njezinim člankom 7. predviđa iscrpan i taksativan popis slučajeva u kojima se obrada osobnih podataka može smatrati zakonitom (presude od 24. studenoga 2011., Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito, C-468/10 i C-469/10, EU:C:2011:777, t. 30. i od 27. rujna 2017., Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, t. 105.). Ta se tvrdnja može primijeniti na popis iz članka 6. stavka 1. Opće uredbe o zaštiti podataka.

33 Presude od 20. svibnja 2003., Österreichischer Rundfunk i dr. (C-465/00, C-138/01 i C-139/01, EU:C:2003:294), t. 64. i od 30. svibnja 2013., Worten (C-342/12, EU:C:2013:355), t. 36.

34 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, „uvjet da svako ograničenje ostvarivanja temeljnih prava mora biti predviđeno zakonom znači da se u samoj pravnoj osnovi kojom se dopušta zadiranje u ta prava mora definirati doseg ograničenja ostvarivanja dotičnog prava” (vidjeti u tom pogledu mišljenje 1/15 (Sporazum o PNR-u između EU-a i Kanade) od 26. srpnja 2017. (EU:C:2017:592), t. 139. i presudu od 17. prosinca 2015., WebMindLicenses (C-419/14, EU:C:2015:832), t. 81.).

35 U presudi od 27. rujna 2017., Puškár (C-73/16, EU:C:2017:725), t. 106. do 109. navedeno je da evidencija osoba za koje je Financijsko ravnateljstvo Slovačke smatralo da su samo fiktivno obavljale upravljačke funkcije, koju je to tijelo izradilo radi poboljšanja naplate poreza i borbe protiv utaje poreza, ulazi u područje primjene članka 7. točke (e) Direktive 95/46 (odredbe navedene u članku 6. stavku 1. točki (e) Opće uredbe o zaštiti podataka) jer su ciljevi koji su se njome nastojali postići stvarno zadaci koji se provode zbog javnog interesa.

36 U skladu s člankom 52. stavkom 1. drugom rečenicom Povelje, ograničenja prava na zaštitu osobnih podataka zajamčenih člankom 8. stavkom 1. Povelje moraju biti podložna načelu proporcionalnosti i u granicama onoga što je strogo nužno (presude od 8. travnja 2014., Digital Rights Ireland i dr., C-293/12, i C-594/12, EU:C:2014:238, t. 52.; od 11. prosinca 2014., Ryneš, C-212/13, EU:C:2014:2428, t. 28. i od 6. listopada 2015., Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, t. 92.).

70. Nedostatak integriteta upravitelja poduzeća i osobe nadležne za carinska pitanja čimbenik je kojim se može ugroziti pouzdanost navedenog poduzeća u pogledu carinskog prava te izravno utjecati na dodjelu statusa AEO-a³⁷. Kao što sam to napomenuo u svojem mišljenju u predmetu *Impresa di Costruzioni Ing. E. Mantovani i Guerrato*³⁸, logično je nepostojanje vjerodostojnosti društva ocjenjivati s obzirom na kaznena djela koja su počinile osobe odgovorne za upravljanje društvom.

71. Tom se okolnošću opravdava činjenica da carinska uprava može ispitati poreznu dokumentaciju tih upravitelja, koja uključuje povijest njihova postupanja u pogledu poreza na dohodak. Ako upravitelj poduzeća ili osoba nadležna za carinska pitanja počini povrede povezane s plaćanjem tog poreza ili bilo kojeg drugog poreza, shvaćam da carinska uprava mora imati pristup podacima o takvim povredama.

72. U tom istom smislu, prikupljanje i upotreba podataka te vrste proporcionalna su sredstva za postizanje cilja iz članka 24. stavka 1. Provedbene uredbe³⁹. U skladu s tvrdnjama koje je na raspravi iznio Savezni središnji porezni ured, u njemačkom pravu ne postoje druga, manje ograničavajuća sredstva, s obzirom na to da savezno uređenje Njemačke Države znači da nekim porezima, poput poreza na dohodak, upravljaju regionalna tijela. Porezni broj najprimjerenije je sredstvo posredstvom kojeg će (savezna) carinska uprava zatražiti i pribaviti porezne podatke koje imaju različita regionalna tijela⁴⁰.

73. Valja navesti dva posljednja pojašnjenja:

- Člancima 13. i 14. Opće uredbe o zaštiti podataka carinska uprava obvezuje se upravitelju i osobi nadležnoj za carinska pitanja u poduzeću koje ima status AEO-a dostaviti informacije o obradi njihovih osobnih podataka (o poreznom broju i poreznoj upravi), s ciljem da ostvare svoja prava koja su im dodijeljena člancima 15. do 22. Opće uredbe o zaštiti podataka.
- Sud smatra da zahtjev za poštenu obradu osobnih podataka tijelu javne uprave propisuje obvezu da obavijesti dotične osobe o prosljeđivanju tih podataka drugom tijelu javne uprave s ciljem da ih potonje tijelo kao adresat spomenutih podataka obradi⁴¹.

37 U drugim područjima prava Unije također postoje slučajevi u kojima nepostojanje dobrog ugleda ili integriteta upravitelja poduzeća utječe na njegovu sposobnost obavljanja gospodarske djelatnosti ili ostvarivanja prava na neku povlasticu. *Primjerice*, u članku 23. stavku 1. točki (b) Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL 2013., L 176, str. 338.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 14., str. 105. i ispravak SL 2017., L 20, str. 1.) u pogledu stjecanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama navedeno je da, „[d]a bi osigurala dobro i razborito upravljanje kreditnom institucijom u kojoj je predloženo stjecanje te uzimajući u obzir vjerojatan utjecaj predloženog stjecatelja na kreditnu instituciju, nadležna tijela [...] procjenjuju primjerenost predloženog stjecatelja i financijsku sigurnost predloženog stjecanja prema sljedećim kriterijima: [...] (b) ugled, znanje, vještine i iskustvo, kako je navedeno u članku 91. stavku 1. svakog člana upravljačkog tijela i svakog člana višeg rukovodstva koji će upravljati poslovanjem kreditne institucije nakon predloženog stjecanja”. Vidjeti u tom pogledu moje mišljenje od 27. lipnja 2018., *Berlusconi i Fininvest*, C-219/17, EU:C:2018:502.

38 Predmet C-178/16 (EU:C:2017:487), t. 54. Sud je točki 34. presude od 20. prosinca 2017. (EU:C:2017:1000), donesene u tom predmetu, presudio da „pravo Unije polazi od pretpostavke da pravne osobe djeluju preko svojih upravitelja. Ponašanje potonjih koje je protivno profesionalnom postupanju, prema tome, može biti relevantan čimbenik za ocjenu poduzetnikova profesionalnog postupanja. Državama članicama svakako je dopušteno da u okviru izvršavanja nadležnosti za utvrđivanje uvjeta primjene fakultativnih razloga za isključenje, među elementima koji su relevantni za ocjenu integriteta poduzetnika ponuditelja, utvrde i eventualno postojanje ponašanja upravitelja tog poduzetnika koja su protivna profesionalnom postupanju.”

39 Kad je riječ o primjeni načela proporcionalnosti, zaštita temeljnog prava na poštovanje privatnog života na razini Unije zahtijeva, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, da su odstupanja i ograničenja u zaštiti osobnih podataka u granicama onoga što je strogo nužno (presude od 8. travnja 2014., *Digital Rights Ireland i dr.*, C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, t. 51. i 52.; od 6. listopada 2015., *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, t. 92.; od 21. prosinca 2016., *Tele2 Sverige i Watson i dr.*, C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, t. 96.; od 27. rujna 2017., *Puškar*, C-73/16, EU:C:2017:725, t. 112.).

40 Na raspravi se diskutiralo o tome bi li mogućnost da poduzeće dostavi potvrde o nepostojanju poreznog duga svojeg upravitelja i osobe nadležne za carinska pitanja mogla biti manje ograničavajuća. Kao što je to pojasnio Hauptzollamt (Glavni carinski ured), to ne bi bila manje ograničavajuća mogućnost jer bi dotične osobe trebale izravno i o svojem trošku zatražiti te potvrde, koje osim toga sadržavaju više podataka nego što je to nužno za dodjelu statusa AEO-a. Na sudu koji je uputio zahtjev jest da ocijeni te ili druge tvrdnje o tom pitanju.

41 Presuda od 1. listopada 2015., *Bara i dr.* (C-201/14, EU:C:2015:638), t. 40.

IV. Zaključak

74. S obzirom na sva prethodna razmatranja, predlažem Sudu da Finanzgerichtu Düsseldorf (Financijski sud u Düsseldorfu, Njemačka) odgovori na sljedeći način:

- „1. Članak 24. stavak 1. drugi podstavak Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije treba tumačiti na način da se njime:
  - carinskoj upravi omogućava da od poduzeća koje želi dobiti status ovlaštenoga gospodarskog subjekta zahtijeva da joj dostavi porezni identifikacijski broj i navede poreznu upravu nadležnu za razrez poreza na dohodak, podatke koji se odnose isključivo na ‚osob[u] koja je nadležna za podnositelja zahtjeva ili provodi kontrolu nad njegovim upravljanjem’ i ‚zaposlenik[a] nadlež[nog] za carinska pitanja podnositelja zahtjeva’.
  - ne omogućava zahtijevanje tih podataka o članovima nadzornog odbora podnositelja zahtjeva ni ostalim upraviteljima i zaposlenicima.
2. Člankom 6. stavkom 1. točkama (c) i (e) Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ carinskoj upravi omogućava se da prikuplja i obrađuje osobne podatke, poput poreznih identifikacijskih brojeva i navođenja porezne uprave nadležne za razrez poreza na dohodak, o upravitelju i osobi nadležnoj za carinska pitanja nekog poduzeća koje želi dobiti status ovlaštenoga gospodarskog subjekta, iako te osobe nisu dale privolu, s ciljem da ispuni svoju pravnu obvezu u skladu s kojom treba provjeriti pouzdanost takvog poduzeća u carinske svrhe, predviđenu u članku 24. stavku 1. drugom podstavku Provedbene uredbe 2015/2447.”